

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Sint-Pieters-Woluwe te SINT-PIETERS-WOLUWE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	41954
Instelling	GO! atheneum Sint-Pieters-Woluwe
Directeur	Helena VAN DRIESSCHE
Adres	Grote Prijzenlaan 59 - 1150 SINT-PIETERS-WOLUWE
Telefoon	02-771.37.42
Fax	02-771.31.93
E-mail	helena.van.driessche@g-o.be
Website	www.atheneumwoluwe.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SG GO Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dieleghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	27-01-2014; 28-01-2014; 29-01-2014; 30-01-2014; 31-01-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	31-01-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	26-02-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Hilde De Rijbel
Teamleden	Yves Blicck, Robert Vandeput, Jos Vermijl
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	8
3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/002).....	9
3.1.1.3 Economie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)	12
3.1.1.4 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2005/044).....	13
3.1.1.5 Cultuurwetenschappen en gedragswetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/040 en 2006/049).....	16
3.1.1.6 Economie in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen (leerplan 2006/042)	19
3.1.1.7 Engels en Frans (basisvorming) in aso derde graad in de studierichtingen Economie- moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplan 2006/044 en leerplan 2004/038)	20
3.1.1.8 Engels en Frans (specifiek gedeelte) in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplan 2006/043)	21
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	23
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	24
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	24
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Leerbegeleiding	25
4.2 Evaluatiepraktijk.....	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	30
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	34
6.1 Wat doet de school goed?.....	34
6.2 Wat kan de school verbeteren?	34
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	34
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	35
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	35

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het GO! atheneum Sint-Pieters-Woluwe is gelegen in een residentiële buurt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De school biedt onderwijs aan op deze locatie en op een tweede vestigingsplaats in het hartje van Brussel. Administratief betreft het één school, met één instellingsnummer, maar in de praktijk profileren beide vestigingsplaatsen zich als twee aparte scholen, met name het Meertalig Atheneum Woluwe en het Atheneum Brussel. Beide vestigingsplaatsen bieden een eerste graad A-stroom aan met algemeen secundair onderwijs als bovenbouw. In het Meertalig Atheneum Woluwe wordt een zesjarige structuur aangeboden met een ruime keuze aan studierichtingen. In het Atheneum Brussel wordt voorlopig enkel een vierjarige structuur ingericht met in de tweede graad de studierichtingen Latijn en Humane wetenschappen. De directeur neemt het schoolbeleid en de schoolorganisatie van het Meertalig Atheneum Woluwe voor haar rekening. Het beleid in het Atheneum Brussel wordt opgenomen door de coördinerend directeur van de scholengroep die hierin bijgestaan wordt door een coördinator.

Beide vestigingsplaatsen bevinden zich in een belangrijke (her)oriënteringsfase. Het Meertalig Atheneum Woluwe kent opnieuw een doorstart na een moeilijke periode voor de school. Het Atheneum Brussel werd drie jaar geleden opgestart als een nieuwe vestigingsplaats met een eigen schoolproject. Het leiderschap van de directieleden is dan ook in de eerste plaats gericht op het uitbouwen van een schoolvisie en op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie. Ook het onderwijskundig beleid wordt voldoende ter harte genomen, maar wordt soms overschaduwd door praktische en organisatorische aangelegenheden.

Via participatief en stimulerend leiderschap willen de directieleden de eigen vestigingsplaats laten groeien en ontwikkelen. Hierbij kunnen ze rekenen op het engagement en de betrokkenheid van hun schoolteams. Het welbevinden van de leerlingen kenmerkt beide schoolvisies. Het Meertalig Atheneum schenkt in haar pedagogisch project bijzondere aandacht aan meertaligheid, discipline en begeleiding van haar leerlingen. In het Atheneum Brussel staat een brede kunst- en cultuurbeleving, gekoppeld aan een algemene theoretische vorming, centraal. Door de kleinschaligheid van beide vestigingsplaatsen is het resultaat een geslaagde collegiale en betrokken schoolcultuur.

De doorlichting betrof een representatief staal van het onderwijsaanbod en leidt tot uiteenlopende bevindingen. De leerplanrealisatie is overwegend kwaliteitsvol voor wiskunde in de tweede graad en voldoet voor economie in het specifiek gedeelte en voor Engels en Frans in de basisvorming van de derde graad. Voor een aantal vakken en in een aantal graden worden de leerplandoelstellingen onvoldoende gerealiseerd: Frans en economie in de eerste graad en gedrags- en cultuurwetenschappen in de derde graad. Ook in de pool moderne talen zijn er voor Frans en Engels lacunes in de leerplanrealisatie. De tekorten zijn te wijten aan een onvolledig of onevenwichtig onderwijsaanbod en aan een leerlingenevaluatie die onvoldoende valide en evenwichtig is. De betrokken vakgroepen bewaken onvoldoende de kwaliteit van hun curriculum en hanteren te weinig het leerplan als referentiekader.

De inspanningsverplichting ten aanzien van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) komt de school ruim voldoende na. Het VOET-beleid in het Atheneum Brussel verloopt overwegend gestructureerd, in het Meertalig Atheneum Woluwe heeft de beleidsmatige aanpak veeleer een ad-hoc karakter. De meeste onderzochte eindtermen worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Enkel de gelijkgerichtheid is voor verbetering vatbaar.

Met een actief en gestructureerd taalbeleid Nederlands biedt de school op beide vestigingsplaatsen een antwoord aan het toenemend aantal Franstalige en anderstalige leerlingen. Het uitgetekende beleid is doelgericht en voldoende afgestemd op het heterogene en multiculturele leerlingenprofiel. Het is nog te vroeg om de impact van het taalbeleid op de niet altijd vlotte studieloopbaan van de leerlingen en op de zwakke resultaten in het vervolgonderwijs te meten.

Ook uit het onderzoek naar de kwaliteit van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk, blijkt dat het pedagogisch-didactisch beleid soms nog in de schaduw van het algemene organisatorisch beleid staat. In beide vestigingsplaatsen is er nog geen expliciete visie op leerbegeleiding uitgeschreven of zijn er geen gerichte doelstellingen naar voor geschoven. Hierdoor kent de invulling van de leerbegeleiding verschillende snelheden: een overwegend gestructureerde aanpak in het Meertalig Atheneum Woluwe en een nog beperkte uitwerking in het Atheneum Brussel. De leerbegeleiding is in beide vestigingsplaatsen voornamelijk curatief: er worden veel remediërende maatregelen getroffen maar men meet onvoldoende de effecten van deze inspanningen op de resultaten van de leerlingen op schoolniveau of in het vervolgonderwijs.

De evaluatiepraktijk is een speerpunt in het schoolbeleid van beide vestigingsplaatsen en kreeg specifieke aandacht in het project 'leerplangericht evalueren'. Omdat de inhoudelijke vormgeving van de evaluatie toevertrouwd wordt aan de vakgroepen of vakleerkrachten en de didactische aansturing beperkt is, heeft het project nog niet geleid tot het verwachte resultaat. Zo is de validiteit van de evaluatie in sommige vakken niet optimaal door een zwakke afstemming op de leerplandoelen. Wat betreft de deliberatiepraktijk en het attesteringsbeleid is de besluitvorming voornamelijk prospectief en bevatten de motiveringen alle elementen die leiden tot de eindbeslissing.

Het kwaliteitsonderzoek van de onderwijskundige processen toont aan dat voor een aantal beleidsdomeinen de krijtlijnen voor een cyclische kwaliteitsbewaking uitgetekend zijn. Ze worden echter nog niet systematisch omgezet in strategische en operationele doelstellingen. Ook de aansturing en opvolging van het pedagogisch-didactisch handelen gebeuren nog niet voldoende planmatig. De outputgegevens en informatie verzameld via enquêtes en zelfevaluaties worden nog niet consequent aangewend voor verdere analyse en reflectie of voor bijsturing van het curriculum of het onderwijsleerproces. In beide vestigingsplaatsen streeft men wel naar de uitbouw van duurzame structuren, welke een belangrijke voorwaarde zijn voor kwaliteitsvol onderwijs.

Uit het erkenningsonderzoek naar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne blijkt een tamelijk voldoende organisatie van het welzijnsbeleid. Er is een degelijke ondersteuning vanuit de scholengroep welke de kwaliteit van het beleid ten goede komt. De school beheerst voldoende de risico's en voldoet aan de meeste criteria. Voor de criteria die nog niet volledig in orde zijn, engageert de scholengroep zich om deze op korte termijn in orde te brengen.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' en met een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Dit laatste advies betreft enkel de vestigingsplaats in Sint-Pieters-Woluwe.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Latijn	Frans	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans	economie
Graad 2 ASO Economie	wiskunde	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	
Graad 2 ASO Latijn	wiskunde	
Graad 2 ASO Wetenschappen	wiskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans	economie, Engels, Frans
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	Engels, Frans	Engels, Frans

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na. Het beleid verschilt volgens vestigingsplaats. Het nastreven van de VOET, vooral via projecten, gebeurt in beide vestigingsplaatsen met voldoende diepgang en bij een meerderheid van de leerlingen. De geformuleerde beoordelingen zijn de resultanten van de vaststellingen in de twee vestigingsplaatsen.

Beleid	De visie en planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET. Deze beoordeling is het resultaat van een gestructureerd beleid en coördinatie in het Atheneum Brussel, maar van een overwegend ad-hoc beleid in het Meertalig Atheneum Woluwe.
Doelgerichtheid	

De visietekst rond VOET is in de twee vestigingsplaatsen geïnspireerd door het pedagogisch project van het Gemeenschapsonderwijs.

In het Atheneum Brussel is de visie op de VOET verder uitgewerkt met als referentiekader de schoolvisie 'Non scholae sed vitae discimus: Wij leren niet voor de school, maar voor het leven'. De visietekst is vertaald naar een aantal doelstellingen binnen verschillende invalshoeken rond 'de ontplooiing van het individu' en 'de emancipatie in de maatschappij'.

In het Meertalig Atheneum Woluwe bevat de visietekst een algemene formulering rond differentiatie volgens 'Equity & Excellence' en wordt verwezen naar de meertalige profilering. Een verdere concretisering van de visie op VOET ontbreekt.

Het beleid om het nastreven van de eindtermen rond leren leren vorm en inhoud te geven volgens de per graad geformuleerde uitgangspunten in de regelgeving (zie ook §4.1 leerbegeleiding) is veeleer beperkt.

Beleid	De organisatiestructuur functioneert vrij adequaat.
Ondersteuning	

Er zijn in de twee vestigingsplaatsen stappen gezet om een breed draagvlak te realiseren zodat leraren een actieve bijdrage kunnen leveren voor het nastreven van de eindtermen. Er is een ruim aanbod van interne en externe projecten waar de school vakoverstijgend aan de vakoverschrijdende eindtermen werkt.

De pedagogisch-didactische knowhow rond de inhoud van de eindtermen is, vooral in het Meertalig Atheneum Woluwe leraargebonden. Dit zet de integratie van de VOET in de dagelijkse lespraktijk onder druk. Er is een samenwerking met de pedagogische begeleiding om dit euvel weg te werken.

Het Atheneum Brussel heeft een netwerk uitgebouwd binnen een breed pallet van creatieve sectoren.

Beleid Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd, maar dit gebeurt over de twee vestigingsplaatsen heen niet systematisch. Het accent ligt vooral op de inventarisatie. Vooral de frequentie waarmee aandacht wordt besteed door de verschillende vakken aan de verschillende eindtermen wordt in kaart gebracht. Deze overzichten leiden tot een aantal bijstellingen. Voor de bewaking van de kwaliteit bij de integratie van de VOET op klasniveau vertrouwt de school op de professionaliteit van de individuele leraar. Hierdoor ontstaan er verschillende snelheden. De controle op een kwaliteitsvolle koppeling van de VOET aan de verschillende projecten verloopt gericht in het Atheneum Brussel en veeleer impliciet in het Meertalig Atheneum Woluwe. In het Atheneum Brussel worden de projectweken afgesloten met een sterkte-zwakke analyse, zowel inhoudelijk als organisatorisch. Ook de leerlingen evalueren de inhoud van de activiteiten en de ervaren meerwaarde. Dit is een voorbeeld van goede praktijk.
Beleid Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven met nog een aantal werkpunten op het vlak van breedte en effectiviteit. Het schoolteam werd geïnformeerd over de nieuwe VOET. Er is een inhoudelijke samenwerking met de pedagogische begeleiding. Dit gaf aanleiding tot de ontwikkeling van leerlijnen.
Uitvoering Sociorelationele ontwikkeling	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie, leerlijn, integratie eindtermen stam) nagestreefd. Deze context is als geheel een belangrijke pijler van het pedagogisch project. De activiteiten leveren een kwaliteitsvolle bijdrage tot de inspanningsverplichting voor de aangeduide VOET.
Uitvoering Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Deze context is als geheel een belangrijke pijler van het pedagogisch project. Uit het voorgelegde materiaal kan worden afgeleid dat de nagestreefde eindtermen uit de context(en) en de stam goed in samenhang worden gelezen en geënt op de verschillende projecten. De natuurlijke biotoop van een aantal vakken heeft tot gevolg dat het in meerdere of mindere mate bijdraagt tot deze eindtermen.

3.1.1.2 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/002)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelen worden niet in voldoende mate bereikt. Niet alle leerplandoelen noodzakelijk voor het bereiden van de eindtermen schrijven en mondelinge interactie worden effectief en evenwichtig aangeboden. De evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de eindtermen en leerplandoelen bereikt worden.

Onderwijsaanbod	De verschillende vaardigheden worden onvoldoende evenwichtig aangeboden.
<i>Volledigheid</i>	Grammatica en woordenschat worden niet altijd stelselmatig opgebouwd in
<i>Evenwicht</i>	samenhang met de vaardigheden en op basis van communicatieve relevantie
<i>Beheersingsniveau</i>	zoals vooropgesteld in het leerplan. Er gaat veel aandacht naar het inslijpen en
<i>Samenhang</i>	consolideren van woordenschat en grammatica maar deze
	verwerkingsopdrachten monden nog niet systematisch uit in betekenisvolle
	mondelinge en vooral schriftelijke taaltaken.

De receptieve vaardigheden (luisteren en lezen) worden voldoende getraind. Het gamma van tekstsoorten, aangereikt door het leerplan en de eindtermen, wordt quasi volledig bestreken.

In de planningsdocumenten wordt voor de productieve vaardigheden (schrijven, spreken en mondelinge interactie) geen bewust leerproces uitgetekend met het leerplan als referentiekader. Hierdoor worden niet alle eindtermen voor schrijven (in het Meertalig Atheneum Woluwe en in het Atheneum Brussel) en mondelinge interactie (in het Atheneum Brussel) bereikt.

In beide vestigingsplaatsen beoogt men voor schrijven onvoldoende de opbouw van het beschrijvende naar het structurerende verwerkingsniveau. In verhouding tot het aantal eindtermen schrijven leerlingen te weinig functionele teksten tijdens het schooljaar. Spelling, dictee en invuloefeningen op woordenschat en grammatica worden verkeerdelijk beschouwd als schrijfopdrachten en nemen veel onderwijstijd in beslag. Het aanbod voor schrijven is hierdoor ook te beperkt, onvoldoende uitdagend en onvoldoende afgestemd op het leerlingenprofiel.

Uit de voorgelegde planningsdocumenten in het Atheneum Brussel blijkt een weinig planmatige aanpak van de te onderwijzen eindtermen en leerplandoelen. Dit verklaart het geringe aanbod voor schrijven (zie hierboven) en de beperkte aandacht voor gespreksvaardigheid.

Tot en met vorig schooljaar werd in het Meertalig Atheneum Woluwe het leerplan 97016 als uitgangspunt genomen voor de planning van het onderwijsaanbod. Vanaf dit schooljaar verwijst men naar de eindtermen van het herziene curriculum voor moderne vreemde talen, dat vanaf 2010 in de eerste graad van kracht werd. In beide vestigingsplaatsen is de vertrouwdheid met de nieuwe eindtermen en leerplandoelen nog pril, wat ook blijkt uit de gesprekken en de voorgelegde documenten.

De actualiteitswaarde van de lessen Frans voldoet in beide vestigingsplaatsen. De Franstalige cultuur wordt in de klas gebracht via het vaklokaal, het leerboek en aanvullend materiaal. Positief is het aanbod van meertalige culturele uitstappen (in het Meertalig Atheneum Woluwe) en de Franse bijdrage van de leerlingen in het schoolblad (in het Atheneum Brussel). Deze activiteiten dragen bij tot de brede vorming en bevorderen de taalvaardigheid van de leerlingen.

De leerlingenresultaten voldoen, maar zijn gebaseerd op een niet representatieve evaluatie (zie verder) en een onvolledig onderwijsaanbod zodat ze geen correcte informatie geven over het bereiken van de leerplandoelen en het reële studiepeil van de leerlingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De lexicale en grammaticale componenten worden overwegend cognitief en reproductief bevraagd, zowel in het dagelijks werk (taken en toetsen) als in de examens, wat niet in overeenstemming is met wat het leerplan vooropstelt. De evaluatie in het algemeen en de examens in het bijzonder zijn te weinig indicatief voor de bereikte beheersingsniveaus op het vlak van de vaardigheden. De vaardigheden worden bovendien niet (in het Meertalig Atheneum Woluwe) of onvoldoende frequent (in het Atheneum Brussel) geëvalueerd tijdens het schooljaar. Hierdoor krijgen leerlingen tijdens het schooljaar geen zicht op hun kunnen voor luisteren, lezen, spreken, gesprekken voeren en schrijven. De evaluatie van de vaardigheden is niet valide voor schrijven: de opdrachten zijn niet representatief voor de eindtermen en leerplandoelen en omvatten

voornamelijk invuloefeningen. Voor spreken en gespreksvaardigheid kan in het Meertalig Atheneum Woluwe niet voorgelegd worden welke taalhandelingen vervat in de eindtermen en leerplandoelen, geëvalueerd werden en op basis van welke criteria punten toegekend werden. In het Atheneum Brussel worden spreek- en gespreksvaardigheid wel geëvalueerd op basis van transparante criteria.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het leerproces verloopt gestructureerd met aandacht voor voldoende houvast voor de leerlingen bij het verwerken van de leerstof. Het verstrekte onderwijs is dynamisch en voldoende uitnodigend. Lees- en luisterstrategieën worden nog niet expliciet aangereikt en getraind. Schrijfkaders of stappenplannen worden niet gehanteerd. Er is wel voldoende aandacht voor remediëring, deze situeert zich echter meestal op het niveau van kennisverwerving en -verwerking en minder op het niveau van toepassing. Positief is dat in het Atheneum Brussel zelfevaluatie gebruikt wordt bij toetsen en examens, maar de rol hiervan in het leerproces van de leerling is nog onduidelijk. In het Meertalig Atheneum Woluwe wordt de beginsituatie van de leerlingen in kaart gebracht, wat een waardevol initiatief is, maar men grijpt deze analyse onvoldoende aan als instrument om de leerbegeleiding te optimaliseren of om een individueel leertraject op te starten.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De infrastructuur en de uitrusting voldoen in beide vestigingsplaatsen. In het Meertalig Atheneum Woluwe voorziet de school in vaklokalen die door de leraren en leerlingen attractief ingericht zijn met didactisch ondersteunend materiaal en met verwijzingen naar de Franstalige cultuur. In het Atheneum Brussel hebben de leerlingen per klas hun eigen lokaal, maar ook deze zijn aantrekkelijk ingericht met eigen werkjes. In alle klassen zitten de leerlingen in de traditionele busopstelling wat niet bevorderlijk is voor de communicatie. De integratie van ICT en het gebruik van het eigen leerplatform voor het inoefenen van de leerstof of voor communicatie met de leerlingen vinden op beide vestigingsplaatsen mondjesmaat ingang. Positief is dat in het open leercentrum van het Meertalig Atheneum Woluwe de leerlingen extra digitale verwerkingsoefeningen kunnen maken, maar de kans wordt hier niet benut om digitale correspondentie systematisch in te oefenen.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

Onvoldoende inzicht in de eindtermen en leerplandoelen en soms een foutieve interpretatie ervan hinderen een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie en een leerplangerichte evaluatie. In het Meertalig Atheneum Woluwe overlegt de vakleerkracht met de collega van de tweede en derde graad. Uit de voorgelegde verslagen blijkt weinig diepgang en onvoldoende kritische zelfreflectie. In het Atheneum Brussel is er nog geen vakgroepwerking Frans of talen opgestart. Doordat er geen horizontaal overleg is tussen de vaktitularissen van beide vestigingsplaatsen, bevinden de leraren zich in een eilandpositie. Men stuurt de onderwijs- en evaluatiepraktijk bij volgens eigen inzichten, maar men mist hierbij collegiale samenwerking en kritische feedback die voor inspiratie en tijdswinst kan zorgen.

De vakleraren zijn voldoende ontwikkelingsgericht ingesteld en maken een passende selectie uit de beschikbare nascholingen. De leraren staan nu voor de uitdaging om de verworven inzichten te implementeren en op basis van gerichte leerplanstudie het onderwijsproces, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding kwalitatief bij te sturen.

3.1.1.3 Economie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan 2006/001)

Voldoet niet

De school bereikte vorig schooljaar in onvoldoende mate de leerplandoelstellingen. Niet alle basisleerplandoelstellingen werden aangeboden. De leerlingen beschikken enkel in de computerlokalen over de nodige ICT-middelen die het bereiken van de leerplandoelstellingen ondersteunen. De evaluatie is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De slaagcijfers van vorig schooljaar waren goed, wat zorgde voor een normale doorstroom. De leerplandoelstellingen werden in onvoldoende mate bereikt. De basisleerplandoelstellingen werden vorig schooljaar niet volledig aangeboden. Dit was vooral het geval wat de bedrijven betreft, die door tijdsgebrek niet helemaal behandeld werden. Maar ook de doelstellingen van de didactische uitstap en van het volgen van de actualiteit werden niet gerealiseerd. De uitbreidingsdoelstellingen werden niet gepland en ook niet behandeld. Er was bijgevolg onvoldoende aandacht voor een evenwichtige spreiding van de verschillende delen van het leerplan. Er was ook geen aandacht voor de attitudes uit het leerplan (leerplan p.4). Het aanbod was wel voldoende afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Voor het aanbrengen van de leerstof werd vertrokken vanuit de leefwereld van de leerling. Bij de verwerking van de informatie was er nauwelijks integratie van ICT-vaardigheden. Leerlingen werkten zelden in een elektronische leeromgeving. Er was wel samenhang met de vakoverschrijdende eindterm socio-economische samenleving. De onderzoeksoopdrachten werden eerder door het handboek gestuurd en niet door het leerplan. De uitgevoerde enquêtes werden niet vakoverschrijdend aangepakt. Leerlingen kregen niet de geschikte mogelijkheden om hun competenties te ontwikkelen om hun eigen leerproces in handen te nemen.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De school beschikt over voldoende actuele leermiddelen voor de realisatie van de leerplandoelstellingen. Het handboek is nog steeds erg dominant in het onderwijsgebeuren en ondersteunt het onderwijsleergesprek. Het probleemoplossend denken wordt niet echt aangemoedigd. De leerlingen legden geen documentatiemap aan. De leerling integreert eerder zelden ICT in zijn/haar leerproces. Het vaklokaal probeert een economische leeromgeving uit te stralen. Op een prikbord bevinden zich artikels uit de actualiteit, maar een systematische aandacht is er niet. Leerlingen kunnen wel gebruik maken van een informaticalokaal met internetaansluiting. De school zet het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting niet efficiënt genoeg in met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht

Volledigheid

Beheersingsniveau

Transparantie

De evaluatiepraktijk gaat onvoldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De vraagstelling is niet altijd afgestemd op de leerplandoelstelling. Er is ook geen evenwicht in de evaluatie. Er is onvoldoende aandacht voor de evaluatie van het leerproces en van de attitudevorming. De opdracht en de vraagstelling zijn te weinig afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De actualiteit wordt niet geïntegreerd. De evaluatiepraktijk is wel transparant voor de leerlingen.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding is aangepast aan de noden van alle leerlingen om de leerplandoelstellingen te bereiken. Er is geen specifieke voorkennis vereist. Het handboek is gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het onderwijsleergesprek is de dominerende werkvorm. Het effect van remediërende maatregelen wordt systematisch in kaart gebracht, maar door de personeelwisseling is dit momenteel niet efficiënt verlopen. Er is onvoldoende aandacht voor het mondelinge en het schriftelijke taalgebruik van de leerlingen.

*Preventief
Curatief*

Deskundigheidsbevordering Het overleg tussen de twee (nieuwe) leerkrachten is nog onvoldoende gestructureerd uitgebouwd om de kwaliteit van het economieonderwijs voor de leerlingen te verhogen.

Overleg

3.1.1.4 Wiskunde in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2005/044)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen van het graadleerplan in de tweede graad worden in voldoende mate gerealiseerd. Het aanbod van de leerstof is volledig en met aanvaardbare diepgang. De beheersing van de eindtermen en de leerplandoelen kent in enkele studierichtingen een relatief grote variatie. De evaluatie is transparant, valide en betrouwbaar.

Onderwijsaanbod

*Beheersingsniveau
Volledigheid
Evenwicht
Samenhang*

Het beheersingsniveau van de aangeboden leerstof kent een grote spreiding binnen enkele studierichtingen en over de studierichtingen heen. De resultaten variëren van onvoldoende of veeleer zwak tot goed en in geïsoleerde gevallen tot zeer goed. De inhoud van 'leerweg vijf' (basisdoelstellingen en uitbreidingsdoelstellingen) blijkt voor een aantal leerlingen uit Economie te moeilijk. Voor een relatief grote groep leerlingen uit Economie en Humane wetenschappen is ook 'leerweg vier' (enkel de basisdoelstellingen) te hoog gegrepen. Mogelijke oorzaken situeren zich binnen de evaluatiepraktijk, de leerbegeleiding en de onderwijsorganisatie.

Het onderwijsaanbod bevat overwegend positieve kenmerken.

Alle leerplandoelen en eindtermen worden op een evenwichtige wijze en met voldoende diepgang behandeld. De leerplangerichtheid primeert op de leerboekgerichtheid. De klemtoon ligt vooral op de ontwikkeling van kennis en reken- en tekenvaardigheden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden, wiskundige taalvaardigheden) komen minder uitdrukkelijk aan bod. Aanvullend is de vakgroep zoekende om de vakgerichte attitudes met meer rendement na te streven en te evalueren.

De leraren zetten ICT in voldoende mate in als ondersteuning in hun lessen. In hoofdte van de leerlingen is de realisatie van de algemene eindterm in verband met ICT (Eindterm 5) en de realisatie van de ICT-gerelateerde leerplandoelen leraargebonden. Het digitaal platform wordt op administratief vlak als ondersteunend forum benut.

Binnen de vakgroep zijn er afspraken gemaakt rond 'taalondersteuning Nederlands'. De aandacht voor een algemeen verzorgd taalgebruik en instructietaal in de lessen en in de evaluatie varieert van matig tot zeer goed. Het laten verwoorden van de toegepaste eigenschappen, definities of stellingen bij de oplossing van de oefeningen is leraargebonden.

Om invulling te geven aan de profilering van meertalig onderwijs, biedt het Meertalig Atheneum Woluwe in het keuzegedeelte een wekelijks lesuur CLIL (content and language integrated learning) aan. De leerlingen met 'leerweg 4'

krijgen een aanvullend uur wiskunde (herhaling) in de Franse taal. De leerlingen die 'leerweg vijf' volgen, krijgen een aanvullend uur wiskunde (vraagstukken) in het Engels.

In het Atheneum Brussel worden de lessen wiskunde geregeld gekleurd in functie van de creatieve en kunstzinnige profilering van de school.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beantwoordt aan de eisen in de leerplannen rond de materiële uitrusting om de doelstellingen te realiseren en het pedagogisch project te vertalen naar de klaspraktijk. De leraren maken van de aangeboden middelen gebruik.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk bevat positieve kenmerken, maar ook een aantal knelpunten. De positieve kenmerken overwegen, waardoor de evaluatie overwegend valide, voldoende betrouwbaar en transparant is. De vakgroep hanteert een inventarissysteem om te controleren in welke mate de evaluatie afgestemd is op de leerplandoelen. De inventaris is volledig wat betreft de koppeling aan de leerplandoelen rond kennis, rekenvaardigheden en tekenvaardigheden. De koppeling met de overige vaardigheden (denk- en redeneervaardigheden, probleemoplossende vaardigheden en taalvaardigheden) en de vakgerichte attitudes is veeleer diffuus of ontbreekt. Hoewel de eindtermen (Et) en de leerplannen naast kennis ook vakgebonden vaardigheden en attitudes benadrukken (Et 1-14) ontbreekt een gerichte evaluatie. De studiemotivatie en het doorzettingsvermogen worden hierdoor onvoldoende geprikkeld. Er is wel een algemene beoordeling van enkele minimumdoelen. Hierover wordt gecommuniceerd in de rapporten. De uitwerking is in de twee vestigingsplaatsen verschillend en varieert van veeleer algemeen (in het Meertalig Atheneum Woluwe) tot relatief gedetailleerd (in het Atheneum Brussel). De examens hebben een moeilijkheidsgraad die overeenkomt met de verwachtingen in de leerplannen. Ze bevatten een transparante puntenverdeling en verbeter sleutels. De vraagstelling is degelijk. De evaluatieresultaten variëren van goed tot onvoldoende met uitschieters zowel naar boven als naar beneden. De zwakke resultaten zijn overwegend te relateren aan onvoldoende studie-ijver, studiemotivatie en doorzettingsvermogen ondanks de leerlinggerichte inzet van de vakgroep. Dit blijkt uit de bijsturingsacties door de leraren opgenomen in het leerlingenvolgsysteem en de waarschuwend rapportcommentaren. De uiteenlopende leerlingenresultaten over de verschillende studierichtingen heen tonen aan dat relatief veel leerlingen nood hebben aan meer leervaardigheden en leerattitudes.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen worden met veel aandacht als persoon benaderd. De vakgroep trapt echter niet in de valkuil om de leezorg te laten overwegen op de leerplangerichtheid. De zorgbreedte van de leraren uit zich positief in bijwerkklessen, inhaallessen of het geven van extra taken voor instromers of leerlingen met leerachterstand. Eventuele leerstoornissen worden aangepakt met STICORDI-maatregelen (stimuleren, compenseren, relativeren, remediëren en dispensereren).

De overwegend curatieve remediëringsactiviteiten zijn voor een grote groep leerlingen veeleer een compensatie voor de onvoldoende studiemotivatatie en de daaruit voortvloeiende hiaten in de beheersing van de leerstof. Binnen de preventieve maatregelen wordt beperkt ingezet op de responsabilisering van de leerlingen en op het gericht nastreven van de graadgebonden eindtermen 'leren leren'.

Sociale en emotionele begeleiding

*Preventief
Curatief*

De vakgroep wordt geconfronteerd met heterogene groepen van leerlingen met een eigen verleden, een eigen levensbeschouwing, een eigen culturele rijkdom, maar ook met eigen problemen. De socio-emotionele begeleiding uit zich in een grote zorg voor het welzijn van de leerlingen en aandacht voor hun specifieke noden.

Deskundigheidsbevordering

*Vorming
Beginsituatieanalyse
Overleg*

Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting heeft de vakgroep vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd. De verworven inhouden worden aan elkaar doorgegeven en geïntegreerd in de lessen. Dit schooljaar staat, met ondersteuning van de pedagogische begeleiding, nascholing rond differentiatie in de focus (Activerende Directe Instructie: het ADI-model).

Enkele leraren hebben zich recent laten beoordelen door de leerlingen rond thema's als leerbegeleiding, evaluatiepraktijk en klasmanagement. Sommigen hebben op basis van deze evaluatie pluspunten en werkpunten voor de eigen onderwijspraktijk geformuleerd.

Een voorbeeld van goede praktijk is de wijze waarop de leerlingen in de eerste graad in de beide vestigingsplaatsen, zowel leerplangericht als leerlingengericht, worden voorbereid op de tweede graad.

De vakgroep laat echter kansen liggen om op een concrete wijze de pedagogische knowhow binnen de vakgroep aan elkaar door te geven.

Onderwijsorganisatie

*Samenstelling klasgroepen
Organisatie curriculum*

In de tweede graad volgen de leerlingen van Humane wetenschappen en sommige leerlingen van Economie (met extra talen) en Latijn (met extra talen) het leerplan op basis van vier wekelijkse lestijden. De overige leerlingen van Economie (met extra wetenschappen) en Latijn (met extra wetenschappen) volgen het leerplan op basis van vier wekelijkse lestijden in de basisvorming waar de eindtermen worden gerealiseerd en één extra lestijd in het keuzegedeelte waar uitbreidingsdoelen die geen eindtermen zijn, worden behandeld. Het naast elkaar aanbieden van twee leerwegen in de studierichtingen Economie en Latijn is ingegeven door de zorg om in de tweede graad een zo breed mogelijke basis aan te bieden met het oog op een ruime studiekeuze in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. Dit is tegen de geest van de regelgeving rond de éénpoligheid. Bovendien creëert deze situatie extra problemen bij het (her)oriënteren van de leerlingen en zet het de gelijke onderwijskansen in de betrokken studierichtingen onder druk. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden tot heden geen conflicten vastgesteld.

De inspectie heeft voldoende vertrouwen in de vakgroep en het beleid dat de invulling van de éénpoligheid wordt bijgestuurd.

3.1.1.5 Cultuurwetenschappen en gedragwetenschappen in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan 2006/040 en 2006/049)

Voldoet niet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden op een behoorlijke wijze aangeboden. De evaluatie is echter onvoldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen en onvoldoende representatief.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het erkenningsonderzoek toont aan dat voor cultuur- en gedragwetenschappen de meerderheid van de onderwijsdoelen uit het specifieke gedeelte in voldoende mate en evenwichtig worden aangeboden. Er zijn enkele geïsoleerde uitzonderingen, meestal te wijten aan tijdsgebrek.

Zo is voor cultuurwetenschappen bij de profielcomponent 'Organisatie' het beschrijven van de wisselwerking en samenhang tussen het politieke en het juridische veld met aandacht voor veranderingsprocessen niet opgenomen in het aanbod. Dat is ook het geval voor het illustreren van de rol en de maatschappelijke betekenis van artistieke uitingen voor de samenleving binnen de profielcomponent 'Expressie'. Bij gedragwetenschappen zijn enkele doelen bij de profielcomponent 'Expressie' niet aangeboden: het verwoorden en vergelijken van opvattingen over het ontstaan en de functies van emoties, het duiden en vergelijken van opvattingen over de rol van fysiologische processen bij emotie en expressie, het omschrijven van de socioculturele invloed op de uiting van emoties en het herkennen en verklaren van de rol van mentale processen bij emotie en expressie. Binnen de profielcomponent 'Waarden en normen' is de doelstelling i.v.m. de individuele waardeontwikkeling niet aangeboden. Deze profielcomponent is bovendien onvoldoende expliciet aanwezig in het onderwijsaanbod van beide vakken.

Het onderwijsaanbod is voldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen. Leerlingen worden opgeleid om begrippen, visies, theoretische concepten en structuren tot een coherent geheel van vakspecifieke competenties te integreren. Er is daarbij aandacht voor toepassingen op concrete, actuele vraagstukken. Leerlingen krijgen de kans om actief met de leerstof aan de slag te gaan in de klas en op het elektronische leerplatform. Dikwijls wordt aangesloten bij de leefwereld van de leerlingen en bij de actualiteit.

Het curriculum vertoont voldoende verticale samenhang. Doelen uit het voorgaande leerjaar worden in het aanbod van beide vakken geïntegreerd en verder uitgediept.

De uitwerking van de doelen in verband met de onderzoekscompetentie voldoet. Dit 'poolproject' is een samenwerkingsverband tussen gedragwetenschappen en cultuurwetenschappen. De onderzoekscompetentie wordt theoretisch goed onderbouwd en functioneel ondersteund met specifiek uitgewerkt materiaal. De invulling is geïntegreerd in beide leerjaren binnen elk vak en is progressief opgebouwd. In III, 1 voeren leerlingen kwalitatief onderzoek en in III,2 kwantitatief onderzoek. Er is bij de eindwerken aandacht voor alle fasen van de onderzoekscompetentie (Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren en Reflecteren). Dankzij de begeleiding slagen de leerlingen er in eindwerken te realiseren die aan de meeste criteria van de specifieke eindtermen voldoen. Het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten komt evenwel te weinig expliciet aan bod.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De infrastructuur is stimulerend voor een vlotte leerplanrealisatie. In het vaklokaal is internetverbinding en een beamer aanwezig. Vakliteratuur is op het ogenblik van de doorlichting niet beschikbaar.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk is als onderbouwing van de studiebekrachtiging onvoldoende op de leerplandoelen afgestemd. Omdat verschillende onderwijsdoelen niet in de evaluatiepraktijk zijn opgenomen, ontstaat er een probleem met de volledigheid. De hiaten zijn deels een weerspiegeling van de tekorten in het onderwijsaanbod. Binnen cultuurwetenschappen zijn er lacunes bij verschillende profielcomponenten: 'Organisatie' (leerplandoelen 2, 3 en 4), 'Interactie en communicatie' (leerplandoelen 5 en 9), 'Identiteit, continuïteit en verandering' (leerplandoel 15), 'Expressie' (leerplandoel 24) en 'Waarden en normen' (leerplandoelen 27, 28 en 29). Ook binnen gedragswetenschappen zijn er lacunes voor verschillende profielcomponenten: 'Organisatie' (leerplandoelen 2, 5 en 13), 'Interactie en communicatie' (leerplandoelen 28, 29 en 30), 'Identiteit, continuïteit en verandering' (37), 'Samenhang en wisselwerking' (leerplandoelen 43, 44, 52 en 54), 'Expressie' (leerplandoelen 55, 56, 57 en 58) en 'Waarden en normen' (leerplandoelen 61, 62, 63 en 64). Verder wordt het brede en toepassingsgerichte onderwijsaanbod binnen cultuur- en gedragswetenschappen in de evaluatie versmald naar een meer kennisgerichte benadering. Hierdoor worden sommige doelen op een te laag beheersingsniveau getoetst. Dat is het geval bij cultuurwetenschappen bij: 'Interactie en communicatie' (leerplandoelen 8 en 13) en 'Expressie' (leerplandoelen 23, 25 en 26); en voor gedragswetenschappen bij: 'Organisatie' (leerplandoelen 1, 9 en 19), 'Interactie en communicatie' (leerplandoelen 26 en 27), 'Identiteit, continuïteit en verandering' (leerplandoelen 31 en 39) en 'Samenhang en wisselwerking' (leerplandoelen 48, 49, 50 en 51). De vraagstelling binnen de evaluatie is gebaseerd op de leerplaninhouden en onvoldoende op de leerplandoelen. De vraagstelling is niet altijd even duidelijk en betrouwbaar. Hierdoor staat ook de transparantie onder druk. De beoordeling voor de onderzoekscompetentie is afgestemd op de specifieke eindtermen. Voor het eindwerk is er een duidelijk traject uitgetekend waarbij proces- en productevaluatie door de leraar, maar ook zelf- en peerevaluatie een plaats hebben. Er zijn evaluatiecriteria aanwezig, maar deze worden onvoldoende transparant gecommuniceerd. De evaluatie van de onderzoekscompetentie is opgenomen in het dagelijks werk en examen voor gedrags- en cultuurwetenschappen.

De tekorten in de evaluatie situeren zich dus op het vlak van volledigheid, beheersingsniveau en transparantie. Met het oog op een succesvolle doorstroming naar het hoger onderwijs is dat problematisch. Het aantal afgestudeerden dat naar het Vlaams hoger onderwijs doorstroomt ligt significant onder de Vlaamse referentiewaarden. De vakgroep geeft aan dat een deel van de leerlingen start in het Franstalig hoger onderwijs. Omdat de school noch over de participatiegraad noch over het studiesucces op een systematische wijze gegevens verzamelt en in kaart brengt, kan zij zich hierover niet verantwoorden. De gegevens van het departement tonen wel aan dat het studiesucces van de leerlingen in het Vlaams hoger onderwijs zwak is.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De betrokkenheid van leraren en de open manier waarop zij communiceren dragen bij tot een positief en ondersteunend leerklimaat. Er is aandacht voor leren leren maar niet op een systematische manier. Omwille van de kleine lesgroepen is de benadering zeer individueel. Leraren volgen leerlingen van nabij op. Zij zetten daarvoor voldoende taken, opdrachten en toetsen in.

Omwille van het kleine leerlingenaantal levert de vakgroep maatwerk om instromers te begeleiden. Dat gebeurt ook voor leerlingen die tijdens het schooljaar remediëring nodig hebben. Het team is bereid om leerlingen buiten de lesuren te ondersteunen.

Het gebruikte studiemateriaal voor gedragswetenschappen is leerbevorderend omwille van de gestructureerde opbouw, de vele verwervings- en verwerkingsopdrachten en de aanvulling met actuele informatie en bronnen. Binnen cultuurwetenschappen wordt zelf ontwikkeld studiemateriaal gebruikt. Dat is wisselend van kwaliteit. Het onderdeel 'Interactie en communicatie' is goed gestructureerd, bevat verwerkingsopdrachten en sluit aan bij de belevingswereld van de leerlingen. Dit contrasteert met andere delen zoals het onderdeel 'Politiek' dat louter bestaat uit verzamelde en onbewerkte teksten.

Het team zet het digitale platform van de school op een verdienstelijke manier in. Leerlingen krijgen er voorbeelden uit de actualiteit aangereikt en zij worden uitgenodigd om te reageren op een forum. De deelname aan forumdiscussies en de diepgang ervan is nog wisselend.

Excursies en extra-murosactiviteiten versterken het levensecht karakter van het leerproces maar zijn beperkt opgenomen in het aanbod. Het kleine leerlingenaantal is belemmerend om dit aanbod uit te breiden.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

Het beperkt aantal vaktitularissen vormt een uitdaging voor de kwaliteit en de diepgang van de vakgroepwerking. Daarom koos het beleid voor een vakoverstijgende invulling. De vakgroep grijpt deze stimulans om de deskundigheid te bevorderen aan. Toch blijven leraren de nood ervaren aan meer functioneel en diepgaand overleg met vakcollega's op gebied van aanbod, evaluatie en begeleiding. In het begin van het schooljaar heeft de schoolleiding daar een initiatief voor genomen.

Het beleid is op de hoogte van de nascholingsbehoeften van het lerarenteam en informeert over opportuniteiten. Zij laat het initiatief tot deelname over aan de leraren waardoor participatie leraargebonden is.

3.1.1.6 Economie in aso derde graad in de studierichting Economie-moderne talen (leerplan 2006/042)

Voldoet

De school bereikt in voldoende mate de leerplandoelstellingen. De ingezette leer- en ICT-middelen ondersteunen het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De slaagcijfers van vorig schooljaar waren goed, wat zorgde voor een normale doorstroom. De leerplandoelstellingen worden voldoende bereikt. Dit komt omdat de leerplandoelstellingen inzake micro- en macro-economie en bedrijfsbeleid volledig worden aangeboden. Zij worden bovendien aangevuld met een aantal uitbreidingsdoelstellingen in het complementair gedeelte. De kennisopname en de kennisverwerking primeren op de vaardigheden en de attitudes, die nog niet expliciet aan bod komen (leerplan p. 4). Het onderwijs speelt in op de economische actualiteit, maar is minder praktijkgericht. Zeker door het niet meer organiseren van een mini-onderneming in het complementair gedeelte en het beperken van de bedrijfsbezoeken. Het economische aanbod is degelijk afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. Op het vlak van de onderzoeksopdracht is er nog onvoldoende verticale en horizontale samenhang om tot een kwaliteitsvol resultaat te komen. Het probleemoplossend vermogen van de leerlingen wordt hierdoor weinig ontwikkeld. Het bedrijfsbeleid wordt onvoldoende structureel aangevuld met ontbrekende elementen uit bedrijfsbeheer, waardoor het getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer onverantwoord wordt uitgereikt.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het didactisch materiaal en de schooluitrusting ondersteunen het bereiken van de leerplandoelstellingen. De cursus laat toe om de leerplandoelstellingen te bereiken. De leerlingen leggen geen documentatiemap aan. Zij integreren sporadisch ict-materiaal in hun leerproces, maar hanteren het elektronisch leerplatform nog niet voor een zelfstandige verwerking van de leerstof. Het vaklokaal probeert een economische leeromgeving uit te stralen, maar beschikt niet over actuele informatiebronnen die leerlingen kunnen consulteren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De behandelde leerplandoelstellingen komen in voldoende mate aan bod in de evaluatie. Door het niet evalueren van de vaardigheden en de attitudes is de evaluatie niet evenwichtig. Het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen voldoet. De evaluatiepraktijk is transparant voor de leerlingen en de ouders. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria en de puntenverdeling. Het is duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. De beoordeling van de onderzoekscompetentie van vorig schooljaar kan door de school niet worden voorgelegd. Dit is ook het geval voor de checklist die moet aantonen dat alle leerplandoelstellingen van bedrijfsbeheer zijn bereikt. Het proces-verbaal van de delibererende klassenraden motiveert de beslissingen inzake bedrijfsbeheer niet correct.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerbegeleiding is niet aangepast aan de noden van alle leerlingen. De verwachte attitudes (leerplan p. 3) voor leerlingen die niet uit de tweede graad Economie komen, worden niet nagegaan, net als de leerplandoelstellingen voor het getuigschrift Bedrijfsbeheer die geacht worden in de tweede graad behandeld te zijn. Eventuele remediëringmaatregelen gebeuren louter op initiatief van de leraar. De mondelinge en schriftelijke taalvaardigheden van veel leerlingen vragen extra aandacht voor een taalkundige begeleiding, welke onvoldoende gebeurt.

Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i>	Het overleg tussen de twee (nieuwe) leerkrachten verloopt nog onvoldoende gestructureerd om de kwaliteit van het economieonderwijs te verhogen.
Inbreuk(en) op regelgeving	De beslissingen van de delibererende klassenraden inzake het bereiken van de leerplandoelstellingen van bedrijfsbeheer verlopen niet conform de SO/2008/01.

3.1.1.7 Engels en Frans (basisvorming) in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplan 2006/044 en leerplan 2004/038)

Voldoet

De eindtermen en de leerplandoelstellingen voor de basisvorming worden nipt voldoende gerealiseerd. De evaluatiepraktijk gaat in voldoende mate na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Alle eindtermen en leerplandoelen worden in beide talen aangeboden maar het evenwicht tussen de verschillende onderdelen van het leerplan (kennis, vaardigheden en attitudes) wordt onvoldoende bewaakt. De door het leerplan gevraagde onlosmakelijke band tussen kennis van woordenschat en spraakkunst of interculturele competentie en communicatieve vaardigheden is nog niet altijd aanwezig. In de lessen Frans is het aandeel van lexicale en grammaticale kennis en vertaal oefeningen vrij groot en vertrekt men in het onderwijsleerproces nog onvoldoende van taaltaken. Hierdoor zijn de opdrachten weinig uitdagend voor de overwegend Franstalige leerlingen. Voor beide talen voldoet de leesvaardigheidstraining en is het gamma van tekstoorten voldoende gevarieerd. De Engelstalige cultuur wordt in de klas gebracht via authentiek lees-, luister- en beeldmateriaal. Voor Frans blijft het trainen van kijk- en luistervaardigheid eerder beperkt. Positief is het aanbod van meertalige culturele uitstappen en van het Engelse leesproject in de tweede graad. Deze activiteiten dragen bij tot de brede vorming en bevorderen de taalvaardigheid van de leerlingen en hun interculturele competentie. De training van schrijfvaardigheid is in beide talen niet altijd structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. E-mail, een formele en informele brief worden ingeoefend, maar het schrijven van een samenvatting, een verslag en eigen mening verwoorden komen vooral via de evaluatie aan bod. De leerlingen krijgen weinig kansen om systematisch in klasgroep hun schrijfvaardigheid te oefenen. Hierdoor is er minder aandacht voor het schrijfproces. De spreek- en gespreksvaardigheid voldoen. In beide talen ligt de nadruk voornamelijk op het trainen van spreekvaardigheid en minder op interactionele gesprekken. Telefoongesprekken komen hierdoor minder aan bod, debatten worden wel gevoerd. De leerlingenresultaten voldoen voor Frans en zijn zwak voor Engels. Aangezien de resultaten niet altijd gebaseerd zijn op een representatieve evaluatie (zie verder), geven ze geen correcte informatie over het bereiken van de leerplandoelen en het reële studiepeil van de leerlingen.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	In de examens komen de meeste onderwijsdoelstellingen evenwichtig aan bod in beide talen. De puntenverdeling beantwoordt hier aan de gewichten die aan de verschillende componenten in de leerplannen worden toegekend. Vaak wordt alleenstaande kennis bevraagd en peilt men naar de mate waarin lexicale, literaire en grammaticale kennis verworven is. Men toetst kennis nog niet systematisch contextueel en in functie van het uitvoeren van taaltaken zoals de eindtermen en het leerplan aanbevelen. De evaluatie van productieve vaardigheden wordt leraarafankelijk onderbouwd met transparante criteria. In de examens Frans van dit schooljaar worden invuloefeningen op grammatica en woordenschat verkeerdelijk in de rubriek schrijfvaardigheid ondergebracht.

In het dagelijks werk, dat taken en toetsen omvat, is er onvoldoende evenwicht tussen kennis en vaardigheden en zijn de vaardigheden ondervertegenwoordigd. De opdrachten overstijgen zelden het reproductieniveau. Dit manifesteert zich in contextloze oefeningen die focussen op één bepaald aspect van taalbeheersing, vertalingen en een overwegend reproductieve vraagstelling voor literatuur en cultuur. Hierdoor krijgen de leerlingen geen zicht op hun kunnen voor de verschillende vaardigheden doorheen het schooljaar en laat men kansen op gerichte remediëring liggen. Volgens afspraken op schoolniveau worden algemene attitudes ook tijdens de lessen Frans en Engels geëvalueerd. Vakattitudes worden onvoldoende transparant beoordeeld.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een positief leerklimaat: de communicatie is laagdrempelig en leerlingen worden uitdrukkelijk aangemoedigd tot interactie. In de lessen Frans blijft de aanzet tot planmatig leren en het stimuleren van zelfstandig werk via uitdagende opdrachten beperkt. Leerlingactieve werkvormen worden hier sporadisch ingezet in functie van het trainen van taalvaardigheid. Stappenplannen bij schrijfopdrachten en strategieën om op leerlingenniveau het eigen taalleerproces autonoom te evalueren en bij te sturen worden voor Engels regelmatig aangebracht. De beginsituatie van de leerlingen is voor het vak Engels zeer divers, maar wordt nog niet in kaart gebracht aan de hand van genormeerde toetsen met het oog op een gerichte remediëring. De leraren bieden begeleiding in geval van tegenvallende leerprestaties. Voor leerlingen met leerstoornissen worden maatregelen getroffen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. De leraren geven meestal les in een vaklokaal dat ingericht is met didactisch ondersteunend materiaal of met verwijzingen naar de Engels- of Franstalige cultuur. De klasopstelling – veelal de traditionele busopstelling – is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen. De lokalen zijn uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding en beamer. De integratie van ICT en het gebruik van het leerplatform voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vinden leraarafhankelijk ingang.

3.1.1.8 Engels en Frans (specifiek gedeelte) in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Latijn-moderne talen en Moderne talen-wetenschappen (leerplan 2006/043)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken in onvoldoende mate de specifieke eindtermen voor beide talen. De leerlingenevaluatie is onvoldoende representatief en valide en peilt niet naar het hogere beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Wat de realisatie van de pooldoelstellingen betreft, beantwoordt het onderwijsaanbod voor het specifieke gedeelte onvoldoende aan de doelstellingen van het leerplan. De leerplandoelen m.b.t. de specifieke eindtermen worden onvoldoende aangewend om de pool Moderne talen te profileren. Pas sinds dit semester werden afspraken gemaakt over de verdeling en de afstemming van de specifieke eindtermen tussen de vakken Frans en Engels, zoals vooropgesteld in het leerplan. In de behandeling van sommige leerinhouden zijn er wel raakpunten met specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen maar het ontbreekt aan een vakoverschrijdende, bewuste en doelgerichte aanpak. Leerlingen krijgen onvoldoende kansen om hun communicatieve vaardigheden van de basisvorming te verbreden en reflecteren onvoldoende over taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem. Het aanbod van domeinspecifieke teksten is beperkt en de wetenschappelijke benadering van talen wordt onvoldoende benadrukt. Bovendien wordt het

‘extra’ uur voor Frans vaak ingevuld met contextloze herhalingsoefeningen op de werkwoorden.

Voor de eindtermen die betrekking hebben op de onderzoekscompetentie is er wel een samenwerking tussen beide leraren talen, hoewel ze vrij beperkt is aangezien de meeste leerlingen de onderzoeksopdracht in het Engels realiseren. Tot vorig schooljaar handelden de onderzoeksopdrachten voor Engels niet altijd over een literair of linguïstisch onderwerp zoals voorgeschreven in de specifieke eindtermen. Ook het afbakenen van de onderzoeksvraag en het formuleren van een nulhypothese werden noch voor Engels noch voor Frans voldoende bewaakt. De leerlingen verzamelden wel gericht informatie die ze bewerkten en waarover ze schriftelijk en mondeling rapporteerden. Het project rond ‘Oscar Wilde’ dat voor Engels uitgewerkt werd om gericht aan de onderzoekscompetentie te werken, is absoluut een voorbeeld van goede praktijk. Leerlingen leren hier stapsgewijs een onderzoeksvraag formuleren, een onderwerp afbakenen, bronnen consulteren, informatie structureren en reflecteren over hun eigen aanpak. Door lesuitval werd dit project vorig schooljaar niet gerealiseerd maar vanaf dit schooljaar staat het terug op het programma.

De leerlingenresultaten voldoen voor Frans maar zijn zwak voor Engels. Doordat de resultaten gebaseerd zijn op een niet-representatieve evaluatie (zie verder) en een onvolledig onderwijsaanbod, geven ze geen correcte informatie over het bereiken van de leerplandoelen en het reële studiepeil van de leerlingen.

Onderwijsorganisatie
Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen

Zowel tijdens het uur Engels als tijdens het uur Frans dat gewijd wordt aan de specifieke vorming, zitten de leerlingen van het eerste en tweede jaar samen. Voor deze graadsklassen wordt onvoldoende planmatig gewerkt waardoor een gevarieerd en volledig aanbod voor de leerlingen over de twee schooljaren niet gegarandeerd wordt. Doordat er geen duidelijke visie ontwikkeld werd op de leerplanrealisatie van de moderne vreemde talen in de studierichtingen met de pool Moderne talen, wordt het ‘extra’ uur door de leerlingen als vrijblijvend gepercipieerd en niet als een wezenlijk onderdeel van het curriculum van de gekozen studierichting. De organisatie van de lesweek waarin het ‘extra’ uur telkens als laatste uur van de dag gepland wordt, is hierbij weinig functioneel en versterkt de perceptie van het vrijblijvend karakter ervan bij de leerlingen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is grotendeels identiek aan de evaluatie in de studierichtingen van de niet-Moderne Talen. Doelen die betrekking hebben op de specifieke eindtermen (met uitzondering van de onderzoekscompetentie) worden onvoldoende transparant geëvalueerd. Voor het vak Frans beperkt de evaluatie van de specifieke eindtermen zich tot mondelinge presentaties of schrijfofopdrachten via gespreide evaluatie. Deze opdrachten zijn onvoldoende geënt op de specifieke eindtermen. Sinds dit schooljaar worden voor Engels de onderwijsdoelstellingen voor het specifieke gedeelte apart bevestigd op het schriftelijk examen. De vragen peilen echter naar geïsoleerde kennis over bestudeerde teksten en zijn niet gericht op toepassing. De leerlingenresultaten zijn voor dit onderdeel uitermate zwak: drie vierde van de leerlingen behaalt een onvoldoende.

Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie werd tot vorig schooljaar voornamelijk het eindproduct beoordeeld. Vanaf dit schooljaar beoogt men, aansluitend bij het uitgetekende stappenplan, ook het proces te beoordelen. Op schoolniveau is een traject uitgestippeld met het oog op het professionaliseren van het schoolteam in het competentiegericht leren en evalueren in de onderzoeksopdrachten.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Vanaf dit schooljaar worden leerlingen in hun onderzoeksopdracht voor Engels begeleid aan de hand van een stappenplan en duidelijk gestructureerd materiaal. Hierin zijn vormen van zelfevaluatie opgenomen zodat leerlingen hun leer- en werkproces gericht kunnen bijsturen. Tussentijdse feedback op basis van duidelijke en vooraf gecommuniceerde evaluatiecriteria gebeurt voor beide talen nog niet systematisch. Er wordt meestal nog klassikaal onderwijs gegeven. Groepswerk waarbij leerlingen hun activiteiten leren plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen komt slechts beperkt aan bod waardoor het begeleid zelfstandig leren nog niet ten volle nagestreefd wordt.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. De leraren geven meestal les in een vaklokaal dat ingericht is met didactisch ondersteunend materiaal of met verwijzingen naar de Engels- of Franstalige cultuur. De klasopstelling – veelal de traditionele busopstelling – is niet bevorderlijk voor communicatie en interactie tussen de leerlingen. De lokalen zijn uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding en beamer. Het aanbod van audiovisueel materiaal voldoet voor beide talen. In het kader van de onderzoeksopdracht leren leerlingen voldoende efficiënt omgaan met het kritisch gebruik van ICT.
Deskundigheidsbevordering	Er is onvoldoende vakoverschrijdend overleg dat het bereiken van de specifieke eindtermen en leerplandoelen ondersteunt en de verticale en horizontale samenhang waarborgt. Pas heel recent werd vanuit het vak Engels een aanzet voor een visietekst uitgeschreven maar deze is nog niet vertaald in een gelijkgerichte aanpak en in een duidelijke profilering van de pool Moderne talen. Wat de realisatie van de onderzoekscompetentie betreft, is er wel reeds een vakinhoudelijke uitwisseling tot stand gekomen. Voor een doelmatige realisatie van de andere poolgebonden specifieke eindtermen zijn bijkomend overleg en verdere professionalisering noodzakelijk.

3.1.2 **Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?**

Het onderzoek met betrekking tot bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne en het bijhorend advies heeft enkel betrekking op de vestigingsplaats in Woluwe.

Volgens de aanwezige verslagen van externe deskundigen moet de school nog een aantal vastgestelde tekorten verhelpen. Zo is er niet overal noodverlichting en functioneert de brandmeldingsinstallatie niet optimaal. De vernieuwde keuken is al in gebruik zonder de indienststelling door de preventieadviseur. Een nieuw brandveiligheidsonderzoek is gepland begin februari 2014.

De school voorziet in een globaal preventieplan en jaaractieplan waarin de meeste van deze tekorten zijn opgenomen. Vaak gebeurt de uitvoering in overleg met de scholengroep.

Inzake bewoonbaarheid en veiligheid zijn het vooral de losliggende tegels en de verzakkingen op de speelplaats die een gevaar betekenen voor de leerlingen en het personeel. Voor de verbetering van de luchtkwaliteit in de turnzaal zijn er concrete verbeterplannen. De overdekte speelplaats is nieuw maar voldoet niet aan de norm. Een paar hellende vlakken vormen een verhoogd risico op valgevaar.

De sanitaire installaties naast de turnzaal zijn niet gescheiden en zijn aan herstelling toe. Ook leerlingen maken hier opmerkingen over. Het beheersplan betreffende de preventie van legionella is gedateerd (2006) vermits er nadien aanpassingen gebeurd zijn aan de installaties.

De tamelijk degelijke organisatie van het welzijnsbeleid toont aan dat de school de risico's in kaart brengt. Rekening houdend met de aanwezigheid van een dynamisch risicobeheersingsmodel en met het bijzonder engagement van de scholengroep om de opmerkingen inzake de speelplaats, het ventilatiesysteem en het sanitair op korte termijn weg te werken, verleent de inspectie een gunstig advies.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringsmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid In de beide vestigingsplaatsen zet men zich in voldoende mate in om de leerlingen te begeleiden in hun ontwikkeling tot open, zelfstandige, kritische en creatieve jongvolwassenen die op een verdraagzame en respectvolle manier hun plaats in de samenleving kunnen innemen. Op deze wijze wordt de algemeen geformuleerde doelstelling door het Atheneum Brussel 'Wij leren niet voor de school, maar voor het leven' door de beide vestigingsplaatsen in voldoende mate gerealiseerd.

Er is echter geen expliciete visie op leerbegeleiding uitgeschreven. De visie zit impliciet vervat in een aantal acties en afspraken. Door het ontbreken van een duidelijke visie en gerichte doelstellingen kent de invulling van de leerbegeleiding verschillende snelheden.

Het expliciet en gelijkgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren' wordt veeleer verengd tot het wegwerken van leerachterstanden en taalachterstanden, het inslijpen van de noodzakelijke verworvenheden uit voorgaande lessen en het geven van studietips bij de start van het schooljaar of bij de voorbereiding van de examens. De afstemming van de eindtermen rond 'leren leren' op de nieuwe leerstof is leraar- en graadgebonden. Het onvoldoende beheersen van de eindtermen 'leren leren' rond 'opvattingen rond leren' (Et 1, Et 2) en 'regulering van het leerproces' (Et 7 – Et 11) zetten mede een druk op de studiemotivatie en op het leerrendement. De ontwikkeling van leerlijnen rond 'leren leren' is in opbouw.

Een aantal begeleidingsinitiatieven worden ingekleurd volgens de (her)profilering van de vestigingsplaats: de meertaligheid in Atheneum Woluwe en het creatieve en kunstzinnige in het Atheneum Brussel.

Met betrekking tot de leerbegeleiding is het pedagogisch beleid en de uitwerking in de praktijk overwegend verschillend. De aanpak in het Meertalig Atheneum Woluwe verloopt overwegend gestructureerd, in het Atheneum Brussel heeft de uitwerking veeleer een ad-hoc karakter. Door de relatief recente opstart van de vestigingsplaats in Brussel stond daar het pedagogisch beleid rond de leerbegeleiding in de schaduw van het algemene organisatorisch beleid.

Ondersteuning De school hanteert op beide vestigingsplaatsen procedures voor de beginsituatiebepaling van de leerlingen en inventariseert de zorgbehoeften van haar leerlingenpopulatie. Leerlingen met geattesteerde leerstoornissen krijgen een begeleidingsplan. Er worden inhaallessen gegeven op vrijwillige basis. Bij de start van het schooljaar is er een 'portretterende' klassenraad waarbij de leraren worden geïnformeerd over leerproblemen en de noodzakelijke ondersteuning. Er is geregeld overleg met het clb. In het schoolreglement is het wederzijds engagement rond leerlingenbegeleiding helder uitgeschreven.

De acties rond de leerbegeleiding worden in het Meertalig Atheneum Woluwe relatief vlot geregistreerd in het leerlingvolgsysteem in de rubrieken 'begeleidende klassenraad: bespreking studieresultaten, afspraken rond de nodige begeleiding', 'begeleidingsfiches', 'begeleidingsacties', 'taalfiches' en 'verslagen van gesprekken'.

In het leerlingvolgsysteem van het Atheneum Brussel kregen de rubrieken 'leercoaching' en 'remediëring' tot het ogenblik van de doorlichting nog geen invulling. Hierdoor kan tijdens de delibererende klassenraad onvoldoende verwezen worden naar bronnen om beslissingen te motiveren op basis van het gehele dossier van de leerling conform het Organisatiebesluit van 2002, art. 5 §5. In het Meertalig Atheneum Woluwe heeft men een aantal systemen ingevoerd om de leerbegeleiding vorm en inhoud te geven zoals huiswerkbegeleiding, individueel begeleidingsplan na deliberatie, studiecontract en testen rond de Nederlandstalige taalvaardigheid. Flankerend aan de leerbegeleiding heeft de school verschillende begeleidingsprocessen rond het sanctiebeleid en het pestactieplan gedetailleerd uitgeschreven op leerkrachtniveau, op het niveau van de cel leerlingenbegeleiding en op leerlingenniveau.

Doeltreffendheid De school biedt een veelheid aan remediërende maatregelen maar meet onvoldoende de effecten van deze inspanningen op de resultaten van de leerlingen op schoolniveau of in het vervolgonderwijs. Via evaluatie probeert de school tussentijds zicht te krijgen op de wijze waarop de leerlingen vorderen doorheen het leerproces. Men heeft hierbij vooral oog voor de leerresultaten maar in mindere mate voor de leerstrategieën. De koppeling van de eindtermen 'leren leren' aan de activiteiten in de lessen beperkt zich tot een projectie van de eindtermen 'leren leren' op de leerplandoelstellingen in de vakken. Het geheel wordt geïnventariseerd in de planningsdocumenten. Een gerichte integratie van de betrokken eindtermen in het onderwijs- en leerproces ontbreekt. De evaluatiegegevens worden gebruikt om leraren te responsabiliseren naar remediëring toe. De leerbegeleiding is overwegend curatief. De aandacht voor preventieve leerbegeleiding binnen de vakken wordt op beleidsniveau als vanzelfsprekend beschouwd. De vaststellingen tonen aan dat de kwaliteit ervan evenwel sterk leraarafhankelijk is.

Samen met de pedagogische begeleiding werd de globale aanpak van de vakoverschrijdende eindtermen en ook deze rond 'leren leren' gescreend. Positief is in het Meertalig Atheneum Woluwe het initiatief om het onderwijsproces van de leraren te evalueren door de leerlingen.

Ontwikkeling Vanuit de scholengroep wordt aangestuurd op intens overleg met het basisonderwijs. Rond leerbegeleiding krijgen de leraren voldoende kansen tot professionalisering. Enkele aspecten rond leerbegeleiding kwamen schoolbreed aan bod op personeelsvergaderingen of op pedagogische studiedagen. In functie van de aansluiting met het basisonderwijs volgen of geven leraren van het Meertalig Atheneum Woluwe lessen in het basisonderwijs voor wiskunde en Nederlands.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Met betrekking tot de pedagogische invulling van de evaluatiepraktijk worden verschillende accenten gelegd voor de twee vestigingsplaatsen.

In het Meertalig Atheneum Woluwe is de visie op leerlingenevaluatie uitgeschreven in een beknopte visietekst. Het Atheneum Brussel staat wat dat betreft aan het begin van een ontwikkelingsproces. Zij steunt voorlopig op een algemene visietekst aangereikt door het gemeenschapsonderwijs.

Op beide vestigingsplaatsen omvat de visie dezelfde krachtlijnen. De evaluatie inhoudelijk afstemmen op de eindtermen en de leerplannen vormt de basis. Dit staat garant voor een kwaliteitsvolle en betrouwbare evaluatie die leraren in staat moet stellen om een uitspraak te doen over de leerplanrealisatie. De verantwoordelijkheid voor de vakinhoudelijke afstemming op de leerplandoelstellingen vertrouwt de schoolleiding toe aan de professionaliteit van de vakgroepen (in het Meertalig Atheneum Woluwe) of de vakleraren (in het Atheneum Brussel). Naast de beoordelende functie van evalueren wordt ook de begeleidende, bijsturende en oriënterende functie onderschreven.

De tekst van het Meertalig Atheneum Woluwe informeert op beknopte wijze over de operationalisering van de visie. De evaluatie steunt op gespreide evaluatie en examens. Binnen de evaluatie hebben cognitieve, sociale, psychomotorische en affectieve doelstellingen een plaats. Via examens wordt nagegaan of leerlingen in staat zijn een groter leerstofpakket te verwerken. Het aandeel van de punten voor de examens tegenover de gespreide evaluatie (taken, kleine en grote toetsen) stijgt over de graden heen. Met deze operationalisering beoogt de school een vlotte aansluiting op het hoger onderwijs.

Op basis van de algemene visietekst van het gemeenschapsonderwijs legde de schoolleiding in het Atheneum Brussel organisatorische en procedurele richtlijnen vast. Dit gebeurde in samenspraak met het schoolteam. Ook hier steunt de evaluatie op gespreide evaluatie en examens. Daarin krijgen vaardigheden en attitudes een plaats.

De school heeft een systeem ontwikkeld om schoolse attitudes te evalueren. Dat gebeurt op een transparante wijze. Beide vestigingen leggen eigen accenten bij de keuze van deze attitudes en de operationalisering. In het Meertalig Atheneum Woluwe evalueren leraren deze attitudes op schoolniveau (respect en gebruik van het Nederlands op school) en op vakniveau (stiptheid, orde en inzet). In het Atheneum Brussel geeft de klassenraad een quoterings voor schoolse attitudes (respect voor medemens, omgeving en materiaal – taalgebruik – inzet en doorzettingsvermogen – afspraken maken en naleven). Beide vestigingsplaatsen verwerken deze informatie in een afzonderlijke rubriek op het rapport en geven daarbij duiding.

De scholengroep reikt een vademecum 'delibereren' aan om haar scholen te ondersteunen. Dit centraal aangereikte document is een waardevol referentiekader om de deliberatie op een juridisch en onderwijskundige wijze de juiste vorm en inhoud te geven. Het document is de basis voor de deliberatie in het Atheneum Brussel. Het Meertalig Atheneum Woluwe hanteert een eigen visie op deliberatie die de school heeft uitgeschreven. Deze spoort met het document dat de scholengroep aanreikt.

Ondersteuning Leraren zijn op beide vestigingsplaatsen geïnformeerd via interne documenten over de beleidsvisie (in het Meertalig Atheneum Woluwe) of over het organisatorische en praktische kader voor de evaluatiepraktijk (in het Atheneum Brussel) en over de richtlijnen inzake het deliberatieproces. Voorafgaand aan, maar ook tijdens de klassenraden brengen de directies deze documenten onder de aandacht.

Via het schoolreglement zijn leerlingen en ouders op beide locaties voldoende geïnformeerd over de evaluatie- en rapporteringspraktijk.

De schoolleiding in het Meertalig Atheneum Woluwe brengt ouders schriftelijk op de hoogte als de studieresultaten tegenvallen en zij remediëringsinitiatieven wenselijk vindt. Dat gebeurt op een proactieve manier. In het Atheneum Brussel is de communicatie met de ouders gerelateerd aan het oudercontact. Ook via de elektronische leeromgeving krijgen ouders feedback. De initiatieven worden in beide vestigingsplaatsen geregistreerd in het leerlingvolgsysteem en opgevolgd door de vakleerkracht (in het Meertalig Atheneum Woluwe) of de leercoach (in het Atheneum Brussel).

Beide locaties namen vorig schooljaar deel aan het project 'Leerplangericht evalueren'. Dit initiatief werd genomen door de scholengroep in samenwerking met de begeleidingsdienst. Het reikt vakleraren en vakgroepen een methodiek aan om de afstemming van de evaluatiepraktijk op de eindtermen en leerplandoelen te borgen. In beide scholen ondersteunen leraren elkaar hiervoor ook op een informele manier.

Doeltreffendheid Uit de erkenningsonderzoeken blijkt dat er verschillen zijn tussen de vakgroepen wat betreft de vakinhoudelijke afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. Zo blijkt dat de evaluatie van ondersteunende kennis vaak eenzijdig gericht is op reproductie ten koste van begrip, toepassing en analyse. Daarenboven zijn er ook lacunes wat betreft leerplangebonden vaardigheden en attitudes. Dit hypothekeert de validiteit en de betrouwbaarheid van de evaluatie op vakgroepniveau en is niet zonder gevolg voor de onderbouwing van het leerlingendossier in functie van de deliberatie. Het recentelijk genomen initiatief om de vakgroepen te ondersteunen heeft nog niet geleid tot het verwachte resultaat maar kan alsnog aangegrepen worden als hefboom om de werking de juiste vorm en inhoud te geven. Voor een optimale operationalisering van de beleidsvisie ontbreekt vooralsnog de vereiste didactische aansturing.

Er is gerichte input en sturing vanuit de begeleidende klassenraden om inhoud te geven aan de remediëringsinitiatieven. De bijhorende controle en bijsturing zijn nog niet optimaal. De school informeert ouders en leerlingen over haar remediëringsaanbod en responsabiliseert hen ook. Deze inspanningen hebben niet altijd het verwachte resultaat. De school heeft aandacht voor het communiceren van leervorderingen aan leerlingen en ouders. Dat gebeurt permanent en op een transparante wijze per brief of via rapporten,

contactmomenten of de leeromgeving. De rapportcommentaren zijn opbouwend en positief geformuleerd. In sommige vakken worden de resultaten geanalyseerd en geduid in het leerproces. Algemeen bevatten de leerlingenrapporten overwegend vaststellende en nog weinig gerichte remediërvorstellen.

De deliberatiepraktijk is op zich prospectief. De besluitvorming is gebaseerd op verschillende bronnen: de studieresultaten, de resultaten van de begeleidende klassenraad, het medisch dossier en de onderwijshistoriek van de leerling. De motivering van de A-attesten (en ook sommige B- en C-attesten) mist een competentiegerichte inhoud. Hierdoor geeft men leerlingen bij de overstap naar een volgend leerjaar vage toekomstperspectieven waardoor sommige leerlingen zichzelf overschatten. Uitgestelde beslissingen zijn uitzonderlijk.

De school geeft aan dat afgestudeerden doorstromen naar het Vlaams- en Franstalig hoger onderwijs. De doorstroom naar het Vlaamse hoger onderwijs en het studiesucces liggen significant onder de Vlaamse referentiewaarden. De schoolleiding is zich hiervan bewust. Zij verzamelt gegevens over studiesucces in het voortgezet onderwijs maar doet dat niet op een systematische wijze. Hierdoor heeft zij een onvolledig beeld van het aantal leerlingen dat naar het Vlaams- of Franstalig hoger onderwijs doorstroomt en hun studiesucces. Het is voor de school vooralsnog niet mogelijk om zich uit te spreken over de effectiviteit van haar evaluatiepraktijk voor het vervolgonderwijs.

Ontwikkeling Evaluatiepraktijk is één van de speerpunten voor de school. Recentelijk werden verschillende initiatieven genomen om de evaluatiepraktijk te optimaliseren. Beide locaties namen deel aan het project 'Leerplangericht evalueren' en implementeerden elk een kader om schoolse attitudes te evalueren. In het Meertalig Atheneum Woluwe gebeurde dat met ondersteuning van de begeleidingsdienst.

Er is een positief klimaat en voldoende bereidwilligheid aanwezig om de evaluatiepraktijk in de toekomst te optimaliseren. Toekomstige actiepunten in het Meertalig Atheneum Woluwe zijn het inbedden van de methodiek 'leerplangericht evalueren' in een cyclisch kwaliteitsproces en het implementeren van alternatieve evaluatievormen. In het huidige schooljaar werd de pedagogische studiedag rond dit thema ingevuld. Het Atheneum Brussel werkt in een participatief schoolklimaat prioritair aan de uitwerking van haar visie op evaluatie. Die wil ze verder uitbouwen rond verschillende speerpunten: leerplangerichte evaluatie, adequate oriëntering van leerlingen gekoppeld aan leer- en loopbaanbegeleiding, de eigen projectwerking en het taalbeleid. Voor verschillende van deze thema's heeft de school reeds concrete stappen gezet of ontwikkelde zij een visie ter zake vaak al gekoppeld aan een actieplan.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het GO! atheneum Sint-Pieters-Woluwe betreft één administratief instellingsnummer maar omvat twee vestigingsplaatsen die zich als twee aparte scholen profileren, met name het Meertalig Atheneum Woluwe en het Atheneum Brussel. De directeur is op papier eindverantwoordelijke voor beide vestigingsplaatsen, maar in de praktijk neemt zij voornamelijk het schoolbeleid en de schoolorganisatie van de hoofdvestiging in Woluwe voor haar rekening. Het beleid in het Atheneum Brussel wordt opgenomen door de coördinerend directeur van de scholengroep. Doordat haar opdracht voor de scholengroep een substantieel deel van haar tijd in beslag neemt, wordt zij sinds begin dit schooljaar bijgestaan door een coördinator die de dagelijkse schoolwerking in het Atheneum Brussel opvolgt. Het rechtstreeks overleg tussen de directieleden van beide vestigingsplaatsen is informeel en veeleer beperkt. Op het niveau van de scholengroep is er maandelijks een formeel overleg met alle directeurs van het secundair onderwijs in Brussel. Beide vestigingsplaatsen bevinden zich in een belangrijke (her)oriënteringsfase. Het Meertalig Atheneum Woluwe kent een nieuwe doorstart na een moeilijke periode voor de school. De directeur is er via een gezamenlijke aanpak en met externe begeleiding in geslaagd om een nieuw profiel voor de school te lanceren en om terug een positief klimaat binnen het lerarenteam te creëren. Ook het Atheneum Brussel zit in een belangrijke ontwikkelingsfase: drie jaar geleden werd de school opgestart als een nieuwe vestigingsplaats met een eigen schoolproject.

Het leiderschap van de directieleden is dan ook vooral gericht op het uitbouwen van de eigen schoolvisie en het schoolbeleid en op de dagelijkse aansturing van de schoolorganisatie. De resultaatgerichte aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen (curriculum, evaluatiebeleid en leerbegeleiding) vergen hierbij nog verdere uitwerking. Beide directieleden staan open voor verandering en vernieuwing en opteren ervoor om via participatief en stimulerend leiderschap de eigen vestigingsplaats te laten groeien en ontwikkelen. Hierbij kunnen ze rekenen op het engagement en de betrokkenheid van hun schoolteams. Door de kleinschaligheid van beide vestigingsplaatsen is het resultaat een collegiale en betrokken schoolcultuur.

Visieontwikkeling Het Meertalig Atheneum Woluwe profileert zich als een Nederlandstalige school met bijzondere aandacht voor meertaligheid, discipline en begeleiding van haar leerlingen. In haar schoolwerkplan onderschrijft de school het Pedagogisch Project van het GO! en koppelt hieraan haar eigen visie op leerbegeleiding, personeelsbeleid, participatie en interne en externe communicatie. Jaarlijks worden in overleg met het schoolteam prioritaire werkpunten naar voor geschoven en gebundeld in actieplannen. Opvallend hierbij is dat pedagogisch-didactische werkpunten de laatste jaren minder vertegenwoordigd zijn en de nadruk voornamelijk ligt op praktische, organisatorische en infrastructurele acties. Ook voor andere beleidsdomeinen zijn visieteksten ontwikkeld of actiepunten naar voor geschoven. Het ontbreekt echter aan een totaalbeeld van alle werkpunten en operationele doelen om een volledig en doelgericht beleid over alle onderwijskundige processen te garanderen. In haar visie op meertalig onderwijs kiest de school doelgericht voor CLIL –projecten (Content-and-Language-Integrated-Learning) waarbij voor een aantal vakken de leerstof in het Frans of Engels herhaald wordt. Ook de opstart van Chinees als keuzevak in het eerste jaar en de vele meertalige projecten zijn een bewuste keuze in de

profilering van de school. Uit de doorlichting blijkt dat de school nog kansen laat liggen om vanuit haar meertalige visie op onderwijs het onderwijsaanbod in de polen van de derde graad te versterken.

Een brede kunst- en cultuurbeleving gekoppeld aan een algemene theoretische vorming staat centraal in het pedagogisch project van het Atheneum Brussel. Deze vestigingsplaats in het centrum van Brussel heeft samen met haar nieuw leerkrachtenteam haar schoolvisie ingekleurd, eveneens vertrekkende vanuit het Pedagogisch Project van het GO!. In de lijn van haar opvoedingsproject kiest de school er voor om klassieke talen aan alle leerlingen in het eerste jaar aan te bieden en de basisopties en complementaire uren in te vullen met artistieke vorming of creatieve seminars. De basisoptie Artistieke vorming wordt in samenwerking met het GO! atheneum Anderlecht ingericht. In de projectweken en de talrijke culturele activiteiten is de link met de stad Brussel nooit ver weg en wordt de visie geconcretiseerd.

Voor enkele beleidsdomeinen werden specifieke visieteksten uitgeschreven die het kader voor de beleidsvoering vormen. Gezien de recente opstart van de school is nog niet voor elk domein een visietekst uitgeschreven en worden voornamelijk prioritaire acties naar voor geschoven. Deze acties worden nog niet systematisch gekoppeld aan strategische doelen en geconcretiseerd in operationele doelen, waarbij een tijdsplan vooropgesteld wordt. Doordat het uitgewerkte kader nog onvoldoende solide is, krijgen de schoolprioriteiten momenteel een beperkte vertaling naar de klasvloer.

Door de intense periode van (her)profilering waarbij elk personeelslid oprecht betrokken was, worden beide visies breed gedragen door het schoolteam. Geleidelijk aan wordt de schoolvisie ook waargemaakt in de praktijk, al zijn hier verschillende snelheden binnen elk schoolteam.

Talenbeleid Met een actief en gestructureerd taalbeleid Nederlands biedt de school op beide vestigingsplaatsen een antwoord aan het toenemend aantal Franstalige en anderstalige leerlingen. Het uitgetekende beleid is doelgericht en voldoende afgestemd op het heterogene en multiculturele leerlingenprofiel dankzij een brede beginsituatieanalyse. Positief is dat men de ouders ook actief tracht te betrekken bij het taalbeleid. Zowel op klasniveau (via extra uren taalsteun, posterprojecten rond schooltaalwoorden en aandacht voor taalattitude) als met individuele specifieke remediëring (via het BRUTUS-project of het tutorproject) ondersteunt men leerlingen met taalachterstand. Tal van waardevolle acties en projecten, die ook kaderen in het GOK-beleid en de leerbegeleiding, zijn hiervoor opgezet. De progressie van de Nederlandse taalvaardigheid van de leerlingen wordt in kaart gebracht en op basis daarvan wordt eventueel de ondersteuning bijgestuurd. De impact van het taalbeleid op de niet altijd vlotte studieloopbaan van de leerlingen werd nog niet gemeten. Beide vestigingsplaatsen nemen initiatieven inzake professionalisering en hebben aandacht voor de participatieve ontwikkeling van het talenbeleid. Momenteel worden de eerste stappen gezet om ook in de zaakvakken te evolueren naar taalgericht vakonderwijs. Dankzij meertalige projecten en opdrachten krijgt ook het talenbeleid concreet vorm. De verdere uitbouw van het talenbeleid op leerkrachtniveau met als doel een gelijkgerichte aanpak binnen de verschillende taalvakken, verdient meer aandacht.

Besluitvorming De wettelijke participatieorganen (de schoolraad, de pedagogische raad, de leerlingenraad en de ouderraad) zijn aanwezig en beogen de samenwerking van de onderwijsbetrokkenen bij het realiseren van de onderwijs- en opvoedkundige opdrachten van de school. In beide vestigingsplaatsen is een pedagogische raad of kring opgericht die de rol van adviesorgaan ter harte neemt en een impact heeft op de bijsturing van de schoolwerking. Uit de analyse van de verslagen blijkt dat er voornamelijk aandacht besteed wordt aan beleidsuitvoerende aspecten en minder aan beleidsvoorbereidende aspecten.

De ouderraad in het Meertalig Atheneum Woluwe werd sinds dit schooljaar nieuw leven ingeblazen en bereikt nu een breder publiek. Ook de leerlingenraad vertoont stilaan meer dynamiek en structuur. In het Atheneum Brussel plant men op korte termijn de opstart van een ouderraad of vriendenkring. De leerlingenraad in het Atheneum Brussel kent een zeer hoge participatiegraad. Door de gestructureerde werking en via verschillende werkgroepen fungeert de leerlingenraad als een echte katalysator voor het schoolgebeuren. De leerlingenraad is hier absoluut een voorbeeld van goede praktijk en versterkt het participatieve schoolklimaat.

In beide vestigingsplaatsen is er voldoende ruimte voor een bottom-up benadering en houdt men rekening met de inbreng van het personeel. De betrokkenheid van de schoolteams wordt ook verhoogd door tal van werkgroepen, onder meer voor de voorbereiding van de projectweken (in het Atheneum Brussel) of van de meertalige uitstappen (in het Meertalig Atheneum Woluwe). De informatiedoorstroom van alle overleg- en adviesorganen gebeurt via frequente personeelsvergaderingen en via verspreiding van de verslagen in de digitale leeromgeving.

In het Meertalig Atheneum Woluwe stuurt de directeur het onderwijskundig overleg aan door agendapunten (zoals onder meer de screening van de examens op leerplangerichtheid) op te leggen aan de verschillende vakgroepen. De opvolging beperkt zich echter tot het praktisch-organisatorische waardoor de vakgroepen onvoldoende geresponsabiliseerd worden voor de inhoudelijke kwaliteit.

In het Atheneum Brussel heeft het onderwijskundig overleg voornamelijk een informeel karakter. Wegens het kleine team is er meestal maar één leerkracht per vak en zijn er geen aparte vakgroepen. Er wordt frequent van gedachten gewisseld onder collega's over onderwijskundige thema's, maar vaak zonder neerslag, wat de efficiëntie van het overleg en de opvolging van de gemaakte afspraken belemmert. Sinds dit schooljaar volgt de pedagogisch coördinator de werkgroepen van nabij op door onder meer zelf actief deel te nemen en zijn er twee vestigingsoverstijgende vakgroepen opgestart met het oog op het creëren van een kritisch klankbord en het doorbreken van de eilandpositie.

Kwaliteitszorg De initiatieven die de school neemt om op gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren zijn momenteel eerder beperkt. Beide schoolteams werden actief betrokken bij een SWOT-analyse op schoolniveau maar deze gaf nog geen aanleiding tot het formuleren van strategische en operationele doelen op schoolniveau. Normstelling, fasering en prioritering per beleidsdomein ontbreken nog. Door de (her)opstart van beide vestigingsplaatsen, wordt de werking nog constant bijgestuurd, waarbij men zich gedeeltelijk baseert op cijfergegevens verzameld via enquêtes. Men streeft hierbij cyclische en systematische kwaliteitszorg na door knelpunten te inventariseren en van hieruit acties op te starten. Het op systematische wijze onderzoeken en bewaken van de kwaliteit van het verstrekte onderwijs is hierbij nog een onvoldoende concreet aandachtspunt. De bevestigingen peilen momenteel eerder naar de kwaliteit van acties en projecten en naar het welbevinden van leerlingen en personeel en veel minder naar de realisatie van mogelijke onderliggende inhoudelijke doelstellingen. Positief is dat men in beide vestigingsplaatsen streeft naar de uitbouw van duurzame structuren, welke een belangrijke voorwaarde zijn voor kwaliteitsvol onderwijs.

De kwaliteit van het verstrekte onderwijs wordt in beide vestigingsplaatsen beperkt afgetoetst. In het Meertalig Atheneum Woluwe nam men deel aan peilingsproeven Frans en in beide vestigingsplaatsen verzamelt men beperkt outputgegevens (attesteringsgegevens, puntenoverzichten en doorstroming hoger onderwijs). De resultaten in het vervolgonderwijs zijn zwak voor de meeste studierichtingen. De verzamelde gegevens gaven nog geen aanleiding tot verdere analyse en reflectie of tot een eventuele bijsturing van het curriculum of het onderwijsleerproces. Ook op vakniveau is er geen cultuur om opvallende resultaten van leerlingen te analyseren en worden tegenvallende resultaten nog al te vaak toegeschreven aan de studiehouding van de leerlingen zonder het eigen pedagogisch-didactisch handelen af te toetsen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De inspanningsversplijting ten aanzien van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De betrokkenheid en de inzet van het schoolteam.
- De aandacht voor diversiteit en voor het welbevinden van de leerlingen.
- De cohesie tussen leerzorg en leerplangerichtheid in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De (her)profilering van de school.
- De toegankelijkheid van het beleid.
- De uitbouw van het talenbeleid op beleidsniveau.
- Het voeren van een participatief beleid onder meer via de leerlingenraad.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in bepaalde vakken.
- Het gelijkgericht nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding op vakniveau.
- De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk.
- De implementatie van taalgericht vakonderwijs.
- Het ontwikkelen en concretiseren van leerlijnen via horizontaal en verticaal overleg.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het opvolgen en bijsturen van de professionele collegialiteit en de gelijkgerichtheid met als referentiekaders de basiscompetentie van een leraar, de leerplannen, het pedagogisch project en de schoolafspraken.
- De resultaatgerichte aansturing, coördinatie en opvolging van de onderwijskundige processen (curriculum, evaluatiebeleid, leerbegeleiding).
- De versterking van de gezamenlijke doelgerichtheid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom.
- De leerplanrealisatie voor Economie in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor cultuurwetenschappen en gedragwetenschappen in de derde graad Humane Wetenschappen.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte van de pool Moderne talen in de derde graad.

Wat betreft de regelgeving

- Het verantwoorden van het uitreiken van het 'Getuigschrift over de basiskennis van het bedrijfsbeheer' volgens de omzendbrief SO 2008/01.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'

omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans	
Graad 1 Latijn	Frans	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans	economie
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		Engels, Frans
Graad 3 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen		Engels, Frans

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **31-01-2017** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Hilde De Rijbel de inspecteur-verslaggever	Helena VAN DRIESSE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	